

komme frem, hvad enten der var Anledning dertil eller ikke. Det er selvfølgelig ikke de ærede Medlemmers Mening, og det kunde ikke falde mig ind at sige dette; men jeg tillader mig at henstille, om det ikke for dem, der staa udenfor, maa tage sig ud, som om vi her i Folkethinget ikke sidde for at forhandle, men for at faae Krig paa et eller andet Punkt, hvilket for Resten er meget vanskeligt at finde efter den Maade, hvorpaa den ærede Kirke- og Undervisningsminister har udtalt sig.

Clausen: De Udtalelser, vi hørte af det ærede Medlem, der nu havde Ordet, have bevirket, at jeg har forlangt Ordet, skjøndt jeg slet ikke havde bestemt at tage det i denne Sag. Det ærede Medlem sagde, at det, naar man vilde have Krig, var let at finde et Paaskud til at faae en saadan frem. Ja, det er ganske rigtigt, men naar man vil have Krig med Folkethinget s. Ex. fra Regjeringens Side, er det ogsaa den bedste Maade, hvorpaa man kan komme til en saadan Krig, at man fremlægger et Forslag, der gaar stik imod de Grundsætninger, som gjentagende ere udtalte af Thingets Flertal, og som man veed gaar stik imod de Grundsætninger, som gjøre sig gjældende i Folket. Jeg tror med Sikkerhed at kunne paastaa, hvad Størstedelen af de Taler, som have havt Ordet under denne Forhandling, have paastaet, at det Lovforslag, her foreligger, slet ikke er stemmende med de Ønsker, der røre sig ude i Folket. Det ærede Medlem mente ogsaa, at de Indvendinger, der gjordes imod den Post i Lovforslaget, hvorefter Ministeren vil have Midlerne gjort til et særligt Aktiv, ikke vare noget bevendte lige over for de Erklæringer, der gjentagende ere komne fra Ministerens Side. Jeg maa imidlertid gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at det, vi nærmest have at holde os til, er Ordene i selve Udkastet, og ifølge Udkastet vil det ikke være Bevillingsmyndigheden muligt paa nogen som helst Maade at komme til at røre ved dette Aktiv, idet det her tydelig er udtalt, hvortil Aktivet skal anvendes. Det skal anvendes til at dække Understødet med og til at erhverve Formue. Ud over disse bestemte Maader, hvorpaa det maa anvendes, bliver Bevillingsmyndigheden, naar dette er fastslaaet i Loven, ikke i Stand til at tage nogen som helst Bestemmelse om Midlernes Anvendelse. Det er ikke nok, at Ministeren erklærer, at det ikke er Meningen, men det vil være nok, at Ministeren erklærer, at han kan og vil forandre denne Bestemmelse. Dette vilde være noget ganske Andet, men bliver den staaende i Lovudkastet, vil det altid være en Hindring for Bevillingsmyndigheden til at træffe Bestemmelse om disse Midlers Anvendelse. — Der saaldt nogle Ytringer fra det ærede Medlem for Frederiksværk (P. E. Olsen), som jeg nu, da jeg har faaet Ordet, kunde ønske at gjøre et Par Bemærkninger til. Det ærede

Medlem henviste til, hvad der var foregaaet i denne Sag for 3—4 Aar tilbage, og han udtalte sin Beklagelse over, at Flertallet nu var gaaet tilbage fra, hvad det den Gang vilde. Hvad Flertallet den Gang vilde, var at gaa saa vidt som muligt paa Forligsveien; det rakte Haanden ud for at faae et Forlig sat igjennem og for at faae det Spørgsmaal, som her er til Forhandling, ud af Verden; men paa den anden Side stillede det den bestemte Fordring, at Naadigheden over disse Midler skulde ske gennem Bevillingsmyndigheden. Den Haand, der rakktes ud, blev ikke modtagen fra den anden Side, idet man ikke imødefom dette Ønske, og det er en Selsøjlge, at naar et Forlig ikke bliver sluttet, maa Enhver være berettiget til at gaa tilbage til sin tidligere Stilling. Det er ligeledes en Selsøjlge, at det ikke er sagt, at vi nu kunne gaa ind paa, hvad vi mulig den Gang kunde være gaaede ind paa; thi de forandrede Forhold kunne ogsaa medføre Forandringer paa dette Omraade. Det ærede Medlem sagde ogsaa, at det ikke kunde nytte, at man vilde søge at faae sit Ideal gjennemført, saaledes som man ønskede det. Nei, det er ofte meget vanskeligt, men det er dog allermest beklageligt, naar man helt opgiver sit Ideal. Ethvert Menneſke maa jo dog have Noget at arbejde hen til, Idealet maa dog staa som hans Maal, og et saadant Maal maa Samfundet ogsaa have. Opgiver Samfundet sit Ideal — det ser ud, som om det ærede Medlem fuldstændig opgiver sit —, og opgiver det at kæmpe for det, vil det efterhaanden kun blive lidt bevendt med os. Det er Maalet for det enkelte Individ's Tilværelse at kæmpe for Idealet, og det er ogsaa Maalet for Samfundet. Vi maa have Noget at virke for, Noget, der maa staa som det første Maal for os at føre ud i Livet. — For Resten er Lovforslaget fra de forskjellige Sider saa udfølgelig diskuteret, at jeg, skjøndt jeg kunde have Lyst at omtale forskjellige Punkter, dog ikke skal gjøre det, da jeg mulig derved vilde komme til at gjøre mig skyldig i Gjentagelser, komme til at sige Noget, som allerede er sagt af andre Medlemmer. Jeg skal derfor slutte hermed, men jeg har ikke kunnet tilbageholde de Bemærkninger, som det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Oct. Hansen) gav mig Anledning til.

P. E. Olsen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning?

Formanden: Det ærede Medlem har havt Ordet flere Gange, men under Forudsætning af Thingets Samtykke — skal jeg atter give ham det.

P. E. Olsen: Jeg forstod ikke ret, hvad den ærede Taler mente med, at der blev rakt en Haand ud, som ikke blev modtagen; thi, som bekendt, blev det Lovforslag, hvorefter her er Tale,